

Àrea d'Organització i Persones

Codi OIP-P-SSBL-011

Revisió 08

Títol del document Pla d'acció i prevenció contra els riscos derivats del consum d'alcohol i drogues.

Actualitzat per:

Càrrec	Cap de Salut, Seguretat i Benestar Laboral
Nom	Marta Espinós
Càrrec	Responsable de Salut Laboral
Nom	Jordi Martín

Revisat per:

Càrrec	Resp. Normes i Proc. Jurídico Laborals
Nom	Beatriz Pérez
Càrrec	Resp. Gestió de la Seguretat
Nom	Adrina Bachiller
Càrrec	Responsable de Bon Govern Corporatiu
Nom	Guillermina Vinyoles

Aprovat per:

Càrrec	Director Planificació estratègica i Prospectiva
Nom	Carles Casas
Càrrec	Directora Material Mòbil
Nom	Esther García
Càrrec	Director Tecnologies de la Informació i les Comunicacions
Nom	Enric González
Càrrec	Director FGC Operadora
Nom	Oriol Juncadella
Càrrec	Directora Assessoria Jurídica
Nom	Maria Teresa Launes
Càrrec	Directora Economicofinancera
Nom	Gemma Mascarell
Càrrec	Director Xarxa ferroviària i Projectes
Nom	Pere Mateu
Càrrec	Director FGC Turisme
Nom	Antoni Sanmartí
Càrrec	Director Desenvolupament. Nous negocis, Internacional i Innovació
Nom	Albert Tortajada
Càrrec	Directora Organització i Persones
Nom	Juliana Vilert

Revisió	Motiu del canvi	Data vigor
00	Creació i aprovació	04/10/2005
01	Modificació	10/01/2006
02	Actualització	09/10/2007
03	Actualització	21/12/2007
04	Actualització	25/06/2008
05	Actualització	06/04/2011
06	Actualització	14/12/2015
07	Actualització	15/03/2017
08	Actualització	09/02/2023

Llistat de difusió:

FGC

Vallter 2000

Boí Taüll (AMSA)

1. INTRODUCCIÓ	4
2. OBJECTIUS	5
3. ABAST: LLOCS DE TREBALL INCLOSOS	5
3.1. Persones treballadores d'FGC, Vallter, S.A. i AMSA	5
3.2. Persones treballadores empreses externes	5
4. DESENVOLUPAMENT	6
4.1. Mesures Ambientals.....	6
4.2. Substàncies prohibides i nivells permesos	6
4.3. Mesures organitzatives	6
4.3.1. Mesures informatives i formatives	6
4.3.1.1. Accions de Formació	7
4.3.1.2. Accions de Informació	7
4.3.2. Programa d'ajut i suport a les persones amb problemes relacionats amb el consum d'alcohol i drogues	7
4.4. Mesures de vigilància.....	8
4.4.1. Control obligatoris durant la jornada laboral. tota detecció de positius i tota negativa a fer proves, en plena jornada laboral, és incompliment legal i no és confidencial perquè la detecció i submissió a proves ve obligada per llei	8
4.4.2. Controls mèdics:	9
4.4.3. Metodologia de la realització de proves:	9
4.4.3.1. Prova d'Alcohol.....	10
4.4.3.2. Determinació de drogues d'abús en saliva	10
4.4.4. Actuacions a criteri mèdic en funció dels resultats	11
4.4.5. Controls successius:	12
5. CONTROL I SEGUIMENT D'AQUEST PLA:	13
5.1. Criteris d'aplicació	13
5.2. Control de l'acompliment dels objectius	13
6. ACCIONS DUTES A TERME DES DE L'INICI DEL PLA (2005)	14
7. ANNEX :	15
7.1. Annex 1: Llocs de treball inclosos.....	15
7.2. Annex 2: Acta de presa de mostra d'alcohol en aire expirat i/o drogues en saliva	17
7.3. Annex 3: Instruccions per realitzar l'anàlisi de confirmació de drogues en saliva	17
7.4. Annex 3: Full de seguiment alcohol i drogues trimestrals per arees	17

1. INTRODUCCIÓ

Les repercussions del consum de l'alcohol i de les drogues sobre la salut de les persones i el seu entorn laboral, familiar i social, així com la seva incidència sobre la possibilitat d'accident, justifiquen per sí soles un pla d'actuació per a la prevenció i tractament dels riscos derivats del consum d'alcohol i altres drogues que compregui tot FGC.

Atès el caràcter públic de l'empresa i les característiques del servei que es presta en l'àmbit del transport públic de viatgers, es fa especialment necessari regular i controlar el consum de les substàncies que puguin influir negativament en la seguretat de la circulació, així com en les activitats desenvolupades pel personal de les explotacions de l'Àrea Turisme.

El Pla d'acció i Prevenció contra els riscos derivats del consum d'alcohol i drogues té com a principal finalitat millorar la seguretat en el treball, i també la salut i la qualitat de vida del personal d'FGC, en línia amb els criteris i principis d'empresa saludable.

Les actuacions que es defineixen en aquest pla van dirigides a reduir els factors de risc i les conseqüències del consum de drogues i alcohol en el medi laboral, amb especial atenció a les accions preventives, assistencials i rehabilitadores, sense obviar les mesures correctores, si s'escauen.

El factor humà, fins i tot en escenaris altament automatitzats, continua tenint gran importància en termes de seguretat, tal i com estableix l'article 22 de la Llei de Prevenció de Riscos laborals. Es per això que FGC disposa d'una normativa interna d'aptitud i capacitat mèdic laboral, tant pel que fa a l'àmbit ferroviari, el de l'activitat del transport per cable així com altres activitats d'especial perillositat, que té per objectiu garantir la seguretat i salut en el treball, tot contribuint a la bona gestió de l'empresa en assegurar que les persones tenen les capacitats psicofísiques necessàries per a la seva feina. En ella es contempen una sèrie de característiques visuals, auditives, cardiocirculatories, neurològiques i altres, així com l'absència de consum de substàncies que puguin alterar l'estat psicofísic de les persones en el treball.

Tot i aquesta voluntat fonamental preventiva i assistencial, cal destacar també que FGC es troba en un sector d'activitat amb un marc legal específic respecte d'aquesta matèria. Concretament, FGC és a l'àmbit d'aplicació de la Llei 4/2006 ferroviària de Catalunya, la qual prohibeix expressament als treballadors i treballadores estar sota els efectes d'alcohol o drogues durant la prestació del servei, com també estableix l'actuació empresarial de detecció i l'obligació del personal a sotmetre's a les proves. És per això que l'incompliment d'aquest mandat donarà lloc a l'actuació disciplinària de l'empresa, a banda de les sancions administratives en que s'hi pogués incórrer si així es regula normativament.

Pel que fa a la normativa estatal en aquesta matèria de prohibició de consum, serà d'aplicació únicament per al personal amb títols habilitats pels corresponents organismes estatals i no pas emesos per FGC o per l'Autoritat catalana que s'escaigués.

Després de la campanya de conscienciació duta a terme per l'Empresa i del temps transcorregut des de la publicació del Pla d'Acció i Prevenció contra els riscos derivats del consum d'alcohol i drogues a FGC al 2005, tot el personal afectat coneix l'obligació de vigilar rigorosament el consum d'alcohol i drogues.

2. OBJECTIUS

El Pla d'acció i prevenció contra els riscos derivats del consum d'alcohol i drogues té com a principal finalitat millorar la seguretat, la salut i la qualitat de vida, en el marc de la política preventiva de totes les persones que treballen a FGC, i acomplir amb la legalitat.

Com a objectius secundaris pretén:

- Prevenir conductes de consum de drogues i alcohol
- Prevenir i reduir la possibilitat d'accidents laborals
- Contribuir a garantir la seguretat en la circulació i transport de persones, i prevenir la possibilitat d'accidents
- Reduir l'absentisme
- Millorar la productivitat i qualitat del treball
- Disminuir els costos derivats d'accidents, lesions i incapacitats laborals

3. ABAST: LLOCS DE TREBALL INCLOSOS

3.1. Persones treballadores d'FGC, Vallter, S.A. i AMSA

A efectes de la interpretació dels resultats i de les actuacions que se'n derivin, s'estableixen 3 grups de llocs de treball, les persones ocupants dels quals estan obligades a sotmetre's a controls d'alcohol i/o drogues durant la seva jornada laboral, amb caràcter de controls preventius/aleatoris; i/o després d'incidències en la circulació o fins i tot d'accidents; o bé quan hi hagi sospita de consum o comportaments anòmals de la persona.

- A. Llocs de treball de relació directa amb la conducció de trens, o amb la seguretat de la circulació.**
- B. Llocs de treball que tinguin una relació indirecta amb la conducció o amb la seguretat de la circulació de trens.**
- C. Llocs de treball que, tot i no tenir relació amb la conducció de trens, sí que tenen una relació directa respecte del transport /circulació massiva de persones o la seva seguretat; ja sigui operant sobre instal·lacions, maquinàries pesants o altres elements anàlegs que afectin la població usuària.**

(Annex 1)

3.2. Persones treballadores empreses externes

Pel que fa al personal d'empreses externes que estiguin treballant en les instal·lacions i dependències d'FGC, cal tenir en compte que FGC estableix clàusules d'obligatorietat en els contractes mercantils celebrats amb les empreses. Les clàusules posen en evidència que la Llei ferroviària de Catalunya 4/2006 afecta totes les empreses que operen en instal·lacions ferroviàries i el seu personal, en matèria de consum d'alcohol i drogues.

FGC exigeix, doncs, que el personal aliè que hagi de dur a terme tasques de les aquí indicades al paràgraf 3.1, també quedin sotmesos a controls obligatoris del mateix tipus de substàncies, amb el procediment que s'estableix en els citats contractes mercantils.

4. DESENVOLUPAMENT

4.1. Mesures Ambientals

- **Eliminar la presència de begudes amb contingut alcohòlic dins de l'empresa.** Correspondrà a cadascun dels respectius responsables vetllar per a què, dins de les instal·lacions de l'empresa, sobretot pel que fa a àrees de descans i menjadors, al marge dels bars i establiments concessionats, que en cap circumstància es pugui disposar i consumir begudes amb contingut alcohòlic
- **Prohibir el consum de begudes alcohòliques i drogues dins de la xarxa d'instal·lacions de l'empresa i en horari laboral.** Es mantindrà la informació al respecte per a coneixement de tothom. Correspondrà als responsables de cada àrea i comandaments vetllar pel compliment d'aquesta prohibició

4.2. Substàncies prohibides i nivells permesos

La concreció d'aquest apartat és resultat directe de l'aplicació de la Llei 4/2006 ferroviària de Catalunya, (sent en aquests moments més restrictiva la legislació estatal pel que fa al nivell d'alcohol).

Està prohibit el consum de les següents substàncies, i en el cas que una persona treballadora doni positiu en algun dels controls de detecció durant la seva jornada laboral, es procedirà disciplinàriament en base a la desobediència de la citada prohibició:

- a) Alcohol: El nivell màxim permès d' **Alcohol en aire expirat és: 0,10 mg/L.**
- b) La detecció de drogues d'abús:
 - Opiacis
 - Cocaïna
 - Cànnabis
 - Amfetamines
 - Metamfetamines
 - Drogues de disseny

Pel que fa a tractaments farmacològics que puguin tenir interferències en els controls de drogues, es responsabilitat dels treballadors inclosos en l'apartat de l'abast d'aquest Pla posar en coneixement del metge que els prescrigui el tractament mèdic, així com donar coneixement d'aquests tractaments als metges del Servei de prevenció en el decurs de la seva vigilància de la salut.

4.3. Mesures organitzatives

4.3.1. Mesures informatives i formatives

El Pla d'acció i prevenció contra els riscos derivats del consum d'alcohol i drogues, és fonamentalment preventiu i té com a objectiu promoure i afavorir hàbits saludables per millorar la salut i la qualitat de vida, promoure l'autocontrol respecte l'ús inadequat de l'alcohol i altres substàncies, i sensibilitzar les persones respecte el seu consum. Aquests objectius es duen a terme amb les accions següents:

4.3.1.1. Accions de Formació

Las accions formatives donaran a conèixer aquest Pla i tindran un abast que haurà d'arribar a tot el personal de l'abast.

Hauran de diferenciar-se els tipus de formació:

- a) Dirigida a la direcció, responsables i comandaments.
- b) Delegats de prevenció
- c) Dirigida a la resta de personal, de forma prèvia a la seva incorporació al lloc de treball i periòdicament en el marc del Pla d'entrenament permanent (PEP)
- d) S'impartirà la formació necessària al personal sanitari perquè tingui la capacitat suficient per detectar i gestionar aquests processos.

4.3.1.2. Accions de Informació

Es donarà informació suficient mitjançant el Portal del Personal, l'aplicació FGC Approp, pantalles d'informació dinàmica, etc., amb la finalitat de fomentar l'autocontrol i augmentar la cultura preventiva respecte del consum d'alcohol i drogues.

També s'informarà sobre la implantació d'aquest Pla, i molt concretament sobre el *Programa d'Ajut i Suport a les persones amb problemes relacionats amb el consum d'alcohol i drogues*, mitjançant contactes personals, individuals o en grup (per exemple en el marc del PEP), publicant articles en circuits de difusió interna, etc.

4.3.2. Programa d'ajut i suport a les persones amb problemes relacionats amb el consum d'alcohol i drogues

La principal finalitat és la detecció precoç de casos, per oferir a la persona afectada informació, assessorament i orientació relatiu al tractament més adequat a la seva problemàtica, i facilitar la seva reinserció laboral i social. L'equip de personal mèdic i infermeria del Servei mèdic, que han rebut formació al respecte de l'abordatge dels trastorns addictius són els responsables d'aquest programa d'ajut i suport. Les seves funcions són:

- ✓ Detecció dels casos i seguiment de les demandes d'atenció.
- ✓ Avaluació de tots els casos.
- ✓ Informació i assessorament.
- ✓ Oferta de tractament.
- ✓ Derivació a Centres de Tractament adequats.
- ✓ Seguiment dels processos de tractament.
- ✓ Determinació de l'Aptitud Medico-Laboral i la reincorporació al lloc de treball.
- ✓ Seguiment del procés de retorn al treball, per avaluació la seva adaptació.

En el marc dels reconeixements mèdics preventius, es donaran consells mèdics sobre hàbits saludables respecte el consum d'alcohol i drogues, s'explorarà el consum d'alcohol i substàncies psicoactives mitjançant l'entrevista mèdica i qüestionaris, i es realitzaran analítiques d'orina i/o saliva per detecció de drogues per a les persones que ocupen llocs de treball de l'àmbit aquest Pla o d'aquelles que tot i no ocupar-los, se'ls detecta un trastorn de dependència.

Els consums o positius o trastorns de dependència detectats durant els reconeixements mèdics, es tractaran en l'àmbit de l'estricta confidencialitat metge-pacient i no seran motiu de mesures disciplinàries de cap mena, a excepció dels

resultats confirmatoris de positius de drogues detectats en controls planificats, aleatoris o per sospita realitzats en plena jornada laboral, tal com ja s'ha descrit.

A les persones a qui se'ls detecti un consum de risc o trastorn addictiu, se'ls realitzarà una avaluació mèdica, sempre tenint en compte el seu lloc de treball, específicament pel que fa als relacionats amb la seguretat en la circulació, pròpia i a tercers així com les condicions de salut de la persona per dur a terme la seva activitat laboral diària; en aquests casos s'emetrà un dictamen de no aptitud i se'ls derivarà al sistema públic de salut per a tractament a la Xarxa de Centres Assistencials Sanitaris (CAS), fent un seguiment proper i continuat del cas, al llarg de tot el procés, per part del Servei Mèdic. Els casos que no requereixin tractament en aquests centres, es farà seguiment en el propi Servei Mèdic amb visites successives analítiques de control si s'escau. En tots els casos es garantirà l'anonimat i confidencialitat de la persona.

La reinserció a la feina després d'un procés de tractament per trastorn addictiu implica que persona afectada assoleix de nou la participació positiva dins de l'entorn laboral, familiar i social. En aquest cas l'objectiu és que la persona afectada es reincorpori al seu lloc de treball i el desenvolupi satisfactòriament, per això després d'una alta mèdica caldrà fer el reconeixement mèdic i la corresponent avaluació pel seu lloc de treball. Es realitzarà un seguiment durant un període, a determinar en cada cas, per comprovar l'evolució i prevenir possibles recaigudes.

4.4. MESURES DE VIGILANCIA

4.4.1. Control obligatoris durant la jornada laboral. tota detecció de positius i tota negativa a fer proves, en plena jornada laboral, és incompliment legal i no és confidencial perquè la detecció i submissió a proves ve obligada per llei

- a) **Controls planificats en horari de treball: Controls programats a les diferents Arees.** Es duran a terme per tota la xarxa, dependències i instal·lacions de l'empresa, amb presència d'un comandament o responsable, el control d'alcohol en aire espirat i el de detecció de drogues en saliva l'efectuarà el comandament o si l'empresa ho considera convenient, els controls els podrà fer personal d'una empresa externa contractada per aquesta funció, però en tot cas caldrà que sempre que hi hagi una persona responsable o de l'estructura de comandament de FGC.
- b) **Controls aleatoris en horari de treball:** es duran a terme sense avís previ, de forma aleatòria, per tota la xarxa, dependències i instal·lacions de l'empresa, amb presència d'un comandament o responsable que serà qui efectuarà el control d'alcohol en aire espirat i el de detecció de drogues en saliva. Es podran dur a terme al inici o durant la jornada laboral
- c) **Controls per incident de seguretat o després d'accident de treball,** en un termini màxim de 3 hores després de produir-se (inclús si aquest termini de temps es supera l'horari de finalització de jornada pre-establert)
- d) **Control per sospita:** En el cas de sospita de consum o d'estar sota els efectes, per alcohol i/o altres drogues en un treballador/a, aquest podrà ser sotmès, el més aviat possible, a la prova de detecció d'alcohol en aire espirat i la prova de drogues en saliva
- e) **Controls successius:** Després que una persona hagi donat resultat positiu en un control d'alcohol o drogues es faran aquest tipus de control. L'àrea a la que està adscrita la persona que ha donat positiu, farà els controls amb la següent periodicitat

- El primer mes, mínim un control setmanal.
- El segon mes, mínim un control cada 15 dies.
- Els següents 6 mesos, mínim un control mensual.
- Els següents 12 mesos mínim un control bimensual.
- Després d'aquest període, i si tots els controls han estat negatius, es faran els mateixos controls que a la resta de persones de l'àrea, amb un mínim de 2 controls anuals.
- En el cas que la persona estigui en situació d'incapacitat temporal, el Servei Mèdic la citarà i farà els controls pertinents

4.4.2. Controls mèdics:

- a) **Controls planificats en el decurs dels exàmens de salut periòdics obligatoris o previs a la incorporació al lloc de treball d'àmbit de l'abast d'aquest Pla** :En el decurs dels exàmens de salut periòdics dels llocs de treball de l'àmbit d'aquest Pla es duran a terme controls de drogues en orina tal i com consta en els documents: "Normativa per a les habilitacions de seguretat en la circulació del sistema ferroviari català" i "Sistema d'homologació del personal d'FGC per les instal·lacions de transport per cable", així com aquells que a criteri mèdic siguin necessaris. Aquests controls els realitzarà única i exclusivament personal sanitari del Servei Mèdic o empreses externes proveïdores. Aquests controls es tractaran en l'àmbit de l'estricta confidencialitat metge-pacient.
- b) **Controls de seguiment mèdic**: Amb la voluntat indicada en la Introducció i en els Objectius d'aquest document, els serveis mèdics d'FGC faran tot el que estigui al seu abast per assessorar i recolzar la persona afectada, des del punt de vista mèdic, sobre l'hàbit o addicció detectats. No obstant això, es poden donar certes situacions, en funció del lloc de treball de la persona, que requereixin la declaració de "no aptitud" temporal per al seu lloc de treball, els resultats d'aquests controls de seguiment mèdic es tractaran en l'àmbit de l'estricta confidencialitat metge-pacient

4.4.3. Metodologia de la realització de proves:

La línia de comandament efectuarà els controls d'alcohol en aire expirat i els de detecció de drogues en saliva i disposarà de la formació adequada per a realitzar aquestes funcions. **Els controls es realitzaran, doncs, per una persona de supervisió per bé que anirà acompanyada d'una personal que actuarà com a testimoni.**

Si l'empresa ho considera convenient, els controls els podrà fer personal d'una empresa externa contractada per aquesta funció, però en tot cas caldrà que sempre hi hagi una persona responsable o de l'estructura de comandament de FGC.

En cas de negativa per part d'un treballador o treballadora a realitzar la prova, aquesta serà interpretada com si es tractés d'un positiu, a tots els efectes.

Tant en cas de negatives a la realització de les proves, com en cas de resultats positius, es farà constar en l'acta i es procedirà a la signatura per part de la persona que realitza la prova, la persona interessada, i d'un testimoni. Si la persona afectada no vol signar l'acta, ho faran igualment la persona que ha realitzat la prova i la persona que actuï de testimoni.

Tant en resultats positius, com en cas de negatives a sotmetre's al control, es rellevarà a la persona treballadora del seu lloc de treball, i **l'Àrea a la qual pertany la persona afectada ho posarà en coneixement de l'Àrea de Normes i Processos jurídic-laborals, als efectes de la valoració dels fets des del punt de vista disciplinari. Queden exclosos de notificació a l'Àrea de normes i**

processos jurídic-laborals els controls planificats en el decurs dels exàmens de salut així com els de seguiment mèdic.

En el cas de **positius (o negatives a sotmetre's) de personal extern** que està prestant serveis a FGC, l'àrea gestora del contracte mercantil haurà d'informar a l'Assessoria Jurídica d'FGC, qui valorarà tots els factors i conseqüències de l'incompliment legal respecte del contracte celebrat.

En el cas de les proves per a detecció de drogues d'abús en saliva:

Si la persona que realitza la prova observa que la persona a qui cal fer el control ingereix o s'aplica algun tipus de substància prèviament a l'obtenció de la mostra, com a actuació indiciària de voler alterar o condicionar el resultat del control, així ho farà constar a l'Acta. A partir d'aquell moment, s'entendrà que el fet constitueix una negativa a la realització del control; la prova no es realitzarà; i s'enviarà l'Acta a l'àrea de normes i processos jurídic-laborals per valorar disciplinàriament els fets.

4.4.3.1. Prova d'Alcohol

S'informarà al treballador que es procedeix a realitzar-li una prova d'alcohol en aire expirat, Es registrarà a l'acta (Annex 2) el nom de la persona a qui es realitza la prova, el de persona responsable que fa la prova, dia i hora de realització de la mateixa, l'alcoholímetre i data de darrera cal·libració. S'anotarà la taxa d'alcohol en aire expirat. Ambdues persones signaran l'acta així com el testimoni.

- Si la taxa és **igual o inferior a la permesa**, es considerarà la prova com a NEGATIVA, i la persona continuarà realitzant la seva feina habitual.
Si la taxa és superior a la permesa (>0,10 mg/L), es realitzarà una segona prova als 15 minuts, que també s'anotarà a l'acta.
- Es farà la mitjana de les dues mesures, es registrarà a l'acta, i si el resultat és superior a la taxa permesa es considerarà la prova com a POSITIVA. Si la mitjana de les dues mesures es inferior o igual a la permesa, es considerarà NEGATIVA.
- S'adjuntarà a l'acta el comprovant amb el resultat imprès que emet l'alcoholímetre.
- Si la prova és POSITIVA es rellevarà al treballador del seu lloc i se n'informarà a l'Àrea de processos jurídic-laborals i al Servei Mèdic per avaluar el seu cas.

L'acta constarà de 3 còpies:

- una per al treballador
- una pel responsable
- una que s'haurà de fer arribar al Servei Mèdic d'FGC per a la seva custòdia

En el supòsit que la persona es negui a signar l'acta, aquest fet es farà constar i es requerirà la signatura de la persona que realitza la prova i d'un testimoni.

4.4.3.2. Determinació de drogues d'abús en saliva

S'informarà al treballador que es procedeix a realitzar-li una prova de control de drogues d'abús en una mostra biològica de saliva, mitjançant u **Test Ràpid (aproximadament 20')**.

Es registrarà a l'acta (Annex 2) el nom de la persona a qui es realitza la prova, el de persona responsable que fa la prova, dia i hora de realització

de la mateixa, l'aparell de detecció de drogues i data de darrera celebració. Si l'interessat està prenent alguna medicació, cal reflectir-ho en l'acta. En el cas que no es conegui el nom de la medicació es podrà contactar posteriorment amb el Servei Mèdic per a facilitar aquesta dada. Ambdues persones signaran l'acta així com el testimoni.

- Si el resultat és NEGATIU per a cadascuna de les substàncies a determinar, es procedirà a anotar els resultats i es donarà per finalitzat el Pla i la persona continuarà realitzant la seva feina habitual.
- Si el resultat és POSITIU a qualsevol de les substàncies a determinar, es procedirà a anotar el/s resultat en l'acta. Annex 2 i a prendre una nova mostra de saliva per realitzar l'anàlisi confirmatori al Laboratori d'anàlisi clíniques de referència seguint les "Instruccions per realitzar l'anàlisi de confirmació de drogues en saliva." de l'Annex 3.
Es rellevarà al treballador del seu lloc i s'informarà l'Àrea de normes i processos jurídic-laborals, a l'efecte de valoració dels fets des del punt de vista disciplinari. També s'informarà al Servei Mèdic per a avaluar el seu cas.

L'acta constarà de 3 còpies:

- una per al treballador
- una pel responsable
- una que s'haurà de fer arribar al Servei Mèdic d'FGC per a la seva custòdia

En el supòsit que la persona es negui a signar l'acta, aquest fet es farà constar i es requerirà la signatura de la persona que realitza la prova i d'un testimoni.

NOTA IMPORTANT:

El resultat de l'anàlisi de confirmació és comunicarà al Servei Mèdic d'FGC pel Laboratori d'anàlisi clínica de referència en un termini inferior a 3 setmanes. Aquest resultat serà comunicat a la persona interessada i posteriorment al responsable de la seva Àrea així com a l'Àrea de normes i processos jurídic-laborals.

Tots els casos POSITIUS (alcohol o drogues d'abús) seran avaluats pel Servei Mèdic de FGC.

4.4.4. Actuacions a criteri mèdic en funció dels resultats

El treballador que hagi donat resultat positiu d'alcohol i/o drogues serà citat posteriorment en el Servei Mèdic per entrevista personal, avaluació del cas, comunicació de resultats, i en cas necessari, oferir-li tractament i rehabilitació i emetre el dictamen d'aptitud mèdica per al seu lloc de treball.

El Servei Mèdic de l'empresa actuarà amb discrecionalitat, amb criteris tècnics, avaluant cada cas individualment amb les eines que consideri oportunes per tal de fer la valoració de l'aptitud de la persona per a les funcions del lloc de treball.

Aquesta decisió d'avaluació es farà amb independència de les mesures disciplinàries que corresponguin.

El dictamen d'aptitud tindrà una consideració diferent en funció del lloc de treball:

- a) Llocs de treball que tinguin **relació directa amb la conducció de trens, o amb la seguretat de la circulació (A)**: un resultat positiu en control realitzat durant la jornada laboral, o la negativa a realitzar la prova, donarà lloc a l'emissió d'un NO APTE temporal per al lloc de treball per un període no inferior als 3 mesos.

Si durant un període de 5 anys la persona dona 2 resultats positius a controls realitzats durant la jornada laboral (o de negació a fer la prova; que s'haurà entès com a resultat positiu), donarà lloc a un NO APTE definitiu per exercir funcions que tinguin relació directa amb la conducció de trens o amb la seguretat de la circulació. Aquesta decisió es prendrà amb independència de les mesures disciplinàries que corresponguin.

- b) Llocs de treball **que tinguin relació indirecta amb la conducció i/o seguretat en la circulació (B)**: un resultat positiu en control realitzat durant la jornada laboral, o la negativa a realitzar la prova, donarà lloc a l'emissió d'un NO APTE temporal per aquelles tasques que puguin posar en perill la seguretat de la pròpia persona o de tercers.

- c) Llocs de treball que, **tot i no tenir relació amb la conducció de trens, sí que tenen una relació directa respecte del transport /circulació massiva de persones o la seva seguretat (C)**: ja sigui operant sobre instal·lacions, maquinàries pesants o altres elements anàlegs que afectin la població usuària. Un resultat positiu en control realitzat durant la jornada laboral, o la negativa a realitzar la prova, donarà lloc a l'emissió d'un NO APTE temporal per aquelles tasques que puguin posar en perill la seguretat de la pròpia persona o de tercers.

El Servei Mèdic podrà efectuar els controls que consideri necessaris per al seguiment del procés de qualsevol de les persones treballadores que hagin tingut un resultat positiu en els controls d'alcohol i/o drogues.

Transcorregut el període de no aptitud, segons el lloc de treball i característiques del procés i la persona caldrà realitzar el Reconeixement Psicofísic.

4.4.5. Controls successius:

Després que una persona hagi donat resultat positiu en un control d'alcohol o drogues, es faran els controls següents:

- Persones que estiguin en situació d'Incapacitat temporal:
El Servei Mèdic el citarà i farà els controls que consideri pertinent
- Persones que no estiguin en situació d'Incapacitat temporal:
L'Àrea a la que està adscrit la persona que ha donat positiu, farà els controls amb la periodicitat recomanada que s'exposa a continuació:
 - El primer mes, mínim un control setmanal.
 - El segon mes, mínim un control cada 15 dies.
 - Els següents 6 mesos, mínim un control mensual.
 - Els següents 12 mesos mínim un control bimensual.

- Després d'aquest període, i si tots els controls han estat negatius, es faran els mateixos controls que a la resta de persones de l'àrea, amb un mínim de 2 controls anuals.

El Servei Mèdic podrà planificar citacions a les persones que hagin donat positiu en un control d'alcohol o drogues quan ho consideri convenient, seguint criteris mèdics i segons l'evolució de cada cas per a seguiment del mateix.

5. CONTROL I SEGUIMENT D'AQUEST PLA:

Cada any FGC definirà com a objectiu el percentatge de persones de cada explotació que s'hauran de sotmetre a controls d'alcohol i drogues aleatoris a banda del nombre de controls per sospita, per incident de seguretat o controls successius. Com a norma general es faran com a mínim el 40% de controls aleatoris d'alcohol i el 25% de de drogues respecte de la població sotmesa a controls en el període, de forma homogènia durant tot l'any, fent un mínim del 10% de controls d'alcohol i el 6.5% de controls de drogues en cada trimestre. Per a les explotacions d'esquí de Turisme, la distribució de controls aleatoris s'haurà de concentrar en major nombre a la temporada d'esquí, en els mesos de màxima contractació de personal, de finals de novembre a principis abril, seguint la següent distribució trimestral:

5.1. Criteris d'aplicació

Les direccions de les diferents àrees vetllaran per impulsar l'aplicació correcta d'aquest Pla d'acció, d'acord amb els següents criteris:

- Es important organitzar els controls preventius per part dels comandaments, de manera que estiguin distribuïts de forma proporcionada i homogènia entre els diferents col·lectius
- Es imprescindible la implicació de les direccions i dels comandaments per assegurar que els controls, i la manera de fer-los, esdevinguin una eina eficaç per aconseguir un entorn laboral lliure d'alcohol i drogues.
- Cada àrea és responsable de vetllar perquè es porti a terme aquesta verificació dins dels períodes designats. També cada àrea conservarà els registres de les verificacions realitzades. Es recomana conservar aquests registres durant un període no inferior a 5 anys. Una vegada transcorregut aquest període de 5 anys, l'Àrea haurà de procedir a la destrucció dels registres relatius a aquestes verificacions.

5.2. Control de l'acompliment dels objectius

Les diferents àrees complimentaran trimestralment la fitxa informe (Annex 4) , en la qual es farà constar:

- L'Àrea
- El número de determinacions aleatòries realitzades d'alcohol i drogues, durant el trimestre.
- El número de proves aleatòries positives d'alcohol i drogues
- El número de persones de l'àrea subjectes a controls en cada trimestre
- Els models d'aparells d'alcohol i drogues i la data de verificació de calibració

Les àrees enviaran aquesta fitxa al Servei Mèdic abans del darrer dia del trimestre.

6. ACCIONS DUTES A TERME DES DE L'INICI DEL PLA (2005)

Presentació al Comitè de Seguretat i Salut	28/09/05
Informació i aprovació pel CAS	04/10/05
Informació a la Representació dels Treballadors (Delegats de Prevenció)	07/10/05
Presentació campanya de comunicació	17/10/05
Inici campanya informativa (pòster, enganxines, etc.).....	24/10/05
Escrit amb la Política sobre alcohol i drogues als treballadors	24/10/05
Article Express.....	Novembre
Article revista VIA	Novembre
Formació i informació als Delegats de Prevenció.....	07/10/05
Formació i informació a la línia de comandament	28/10/05
Inici control alcohol en incidents/accidents o sospita de consum	01/11/05
Acció de recordatori al personal	15/11/05
Inici control alcohol preventivament (aleatori)	01/12/05
Inici control drogues en orina en incidents/accidents o sospita de consum.....	01/01/06
Inici control drogues en orina preventivament (aleatori).....	01/02/06
Avaluació dels resultats de l'aplicació del Pla d'Acció	01/03/05
Actualització 3ª. Informació a la Representació dels Treballadors	16/11/07
Actualització 3ª Presentació al Comitè de Seguretat i Salut.....	21/11/07
Actualització 3ª.Aprovació pel Comitè Executiu	20/12/07
Informació i formació Àrea de Manteniment.....	2008
Informació i formació Departament de Muntanya.....	2008
Aprovació 5ª actualització per part del Comitè Executiu Permanent.....	06/04/11
Aprovació 6a actualització en el Comitè de Seguretat i Salut	18/11/15
Aprovació 6a actualització per part del Comitè de Direcció.....	14/12/15
Aprovació 7a actualització per part del Comitè d'Estudis	15/03/17
Actualització 8a per part del Comitè de Direcció.i campanya de comunicació del Pla.....	09/2/2023

7. ANNEX :

7.1. Annex 1: LLOCS DE TREBALL INCLOSOS

FGC Operadora:

Gr. prof.	Funció	Lloc de treball	Tipus lloc de treball
3	AGENT ESTACIONS TIPUS 2/3	Guia escolar	B
3	AGENT ESTACIONS TIPUS 2/3	Estacions	B
3	AGENT ESTACIONS TIPUS 2/3	Funicular Gelida	A
4	AGENT ESTACIONS TIPUS 1	Estacions	A
4	AGENT ESTACIONS TIPUS 1	Funicular Valldrera	A
4	AJUDANT DE TRACCIÓ	Circulació	A
3	ADMINISTRATIU CCI	CCI	B
4	AGENT CENTRE DE CONTROL	CSE	B
4	AGENT CENTRE DE CONTROL	CTC	A
4	MAQUINISTA	Viatgers, Mercaderies, Dipòsit	A
4	TÈCNIC ESPECIALITZAT DE PRODUCCIÓ	Interventor	B
5	SUPERVISOR DE GRUP	Estacions	A
5	SUPERVISOR DE GRUP	Circulació	A
5	SUPERVISOR DE GRUP	CCI	A
5	SUPERVISOR DE GRUP	Intervenció i control del frau	B
5	SUPERVISOR DE GRUP	Producció - Seguretat	B
5	TÈCNIC MIG	Accessibilitat i intermodalitat	B
5	TÈCNIC MIG	Circulació Mercaderies	A
C	SUPERVISOR DE GRUP	Circulació LPS	A
1D	TÈCNIC ESPECIALITZAT	Maquinista LPS	A
1D	TÈCNIC ESPECIALITZAT	Regulador LPS	A
2D	AGENT ESPECIALITZAT	Maquinista Tram FGC	A
2D	AGENT ESPECIALITZAT	Atenció client LPS	B
D3	AUXILIAR ESPECIALISTA	Atenció client LPS	B
D4	PERSONAL BASE	Atenció client LPS	B

Material Mòbil:

Gr. prof.	Funció	Àrea	Tipus lloc de treball
5	SUPERVISOR DE GRUP	MATERIAL MÒBIL	B
4	TÈCNIC ESPECIALITZAT MATERIAL MÒBIL	MATERIAL MÒBIL	B
3	OPERARI ESPEC. MATERIAL MÒBIL	MATERIAL MÒBIL	B

Xarxa Ferroviària

Gr. prof.	Funció	Àrea	Tipus lloc de treball
5	SUPERVISOR DE GRUP DE MAQUINÀRIA DE VIA	VIA	A
4	TÈCNIC ESPECIALITZAT DE MAQUINÀRIA DE VIA	VIA	A
5	SUPERVISOR DE GRUP	VIA	B
4	TÈCNIC ESPECIALITZAT DE VIA	VIA	B
3	OPERARI ESPECIALITZAT DE VIA	VIA	B
5	SUPERVISOR DE GRUP - HABILITAT A CONDUCCIÓ DE DRESINA	CATENÀRIA	A
4	TÈCNIC ESPECIALITZAT DE CATENÀRIA - HABILITAT A CONDUCCIÓ DE D	CATENÀRIA	A
3	OPERARI ESPECIALITZAT DE CATENÀRIA - HABILITAT A CONDUCCIÓ DE	CATENÀRIA	A
5	SUPERVISOR DE GRUP - NO HABILITAT A CONDUCCIÓ DE DRESINA	CATENÀRIA	B
4	TÈCNIC ESPECIALITZAT DE CATENÀRIA - NO HABILITAT A CONDUCCIÓ D	CATENÀRIA	B
3	OPERARI ESPECIALITZAT DE CATENÀRIA - NO HABILITAT A CONDUCCIÓ	CATENÀRIA	B
5	SUPERVISOR DE GRUP	BAIXA TENSÍO	B
4	TÈCNIC ESPECIALITZAT DE BAIXA TENSÍO	BAIXA TENSÍO	B
3	OPERARI ESPECIALITZAT DE BAIXA TENSÍO	BAIXA TENSÍO	B
5	SUPERVISOR DE GRUP	ENCLAVAMENTS	B
4	TÈCNIC ESPECIALITZAT D'ENCLAVAMENTS	ENCLAVAMENTS	B
3	OPERARI ESPECIALITZAT D'ENCLAVAMENTS	ENCLAVAMENTS	B
5	SUPERVISOR DE GRUP	SUBC. I MITJA TENSÍO	B
4	TÈCNIC ESPECIALITZAT DE SUBCENTRALS	SUBC. I MITJA TENSÍO	B
3	OPERARI ESPECIALITZAT DE SUBCENTRALS	SUBC. I MITJA TENSÍO	B

FGC Turisme

Activitats de neu

Àrea/Lloc de treball	Funció	Tipus lloc de treball
Remuntadors (LM, EPA, VN, Vallter, Boí Taüll)	Supervisor de Grup	C
	Agent o Operari Especialitzat	C
	Auxiliar Especialista/Personal base	C
Pistes (LM, EPA, VN, Vallter, Boí Taüll)	Supervisor de Grup	C
	Agent o Operari Especialitzat	C
	Auxiliar Especialista/Personal base	C
Neu artificial (LM, EPA, VN, Vallter, Boí Taüll)	Supervisor de Grup	C
	Agent o Operari Especialitzat	C
	Auxiliar Especialista/Personal base	C
Màquines trepitjaneu (LM, EPA, VN, Vallter, Boí Taüll)	Supervisor de Grup	C
	Agent o Operari Especialitzat	C
	Auxiliar Especialista/Personal base	C
Manteniment edificis (LM, EPA, VN, Vallter, Boí Taüll)	Supervisor de Grup	C
	Agent o Operari Especialitzat	C
	Auxiliar Especialista/Personal base	C
Manteniment elèctric (LM, EPA, VN, Vallter, Boí Taüll)	Supervisor de Grup	C
	Agent o Operari Especialitzat	C
	Auxiliar Especialista/Personal base	C
Manteniment mecànic (LM, EPA, VN, Vallter, Boí Taüll)	Supervisor de Grup	C
	Agent o Operari Especialitzat	C
	Auxiliar Especialista/Personal base	C

Activitats ferroviàries

Àrea/Lloc de treball	Funció	Tipus lloc de treball
Circulació (VN/EM)	Supervisor de Grup	A
Manteniment (VN/EM)	Supervisor de Grup	B
Regulació (VN/EM)	Tècnic Especialitzat	A
Maquinista (VN/EM)	Agent Especialitzat	A
Cap d'estació (VN)	Agent Especialitzat	A
Atenció al client (VN/EM)	Agent Especialitzat	A
Manteniment (VN)	Agent Especialitzat	B
Funiculars (EM)	Auxiliar Especialista	A
Manteniment (VN)	Personal base	B
Atenció al client (VN/EM)	Personal base	A

7.2. Annex 2: ACTA DE PRESA DE MOSTRA D'ALCOHOL EN AIRE EXPIRAT I/O DROGUES EN SALIVA

[MODEL DIGITAL PER EMPLENAR](#)

[MODEL EN PAPER PER EMPLENAR](#)

7.3. Annex 3: [INSTRUCCIONS PER REALITZAR L'ANÀLISI DE CONFIRMACIÓ DE DROGUES EN SALIVA](#)

7.4. Annex 4: FULL DE SEGUIMJENT ALCOHOL I DROGUES TRIMESTRALS PER AREES